

Zadania zamknięte

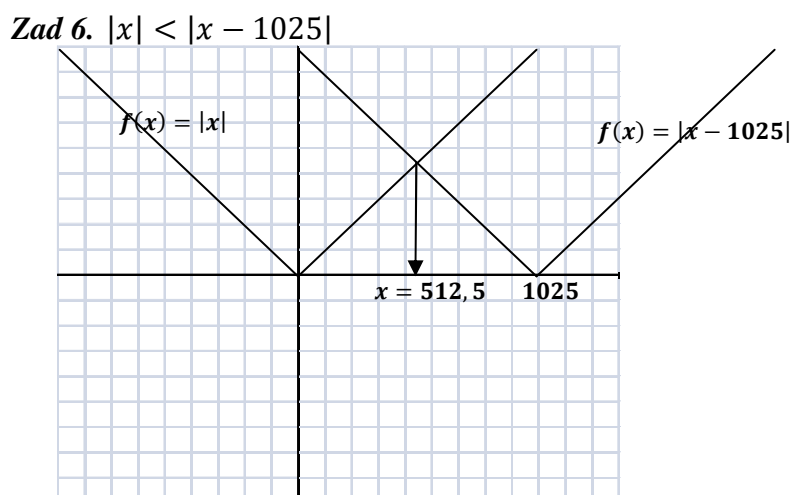
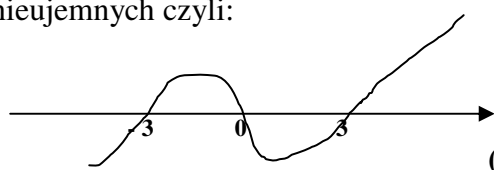
Zad 1. $a_{n+1} = a_n + n - 6$ czyli $a_3 = a_2 + 2 - 6 \Rightarrow a_3 = a_2 - 4$
 Stąd $-a_2 = -a_3 - 4 \Rightarrow a_2 = a_3 + 4 \Rightarrow a_2 = -1 + 4 = 3$ (D)

Zad 2. $y = -x + 1$ $y = \log_2 x$
 Wykresy takich funkcji przecinają się w jednym punkcie $P = (1; 0)$
 Punkt ten leży na prostej $y = -x + 1$ $0 = -1 + 1$
 Leży on też na wykresie $y = \log_2 x$ $0 = \log_2 1$ (B)

Zad 3. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 + 2x$
 $f'(x) = \frac{1}{3} \cdot 3x^2 + 2 = x^2 + 2$ Pochodna przyjmuje tylko wartości dodatnie więc funkcja cały czas rośnie. (C)

Zad 4. $\sin \alpha + \sin(180^\circ - \alpha) = \sin \alpha + \sin \alpha = 2 \sin \alpha$ (C)

Zad 5. $\sqrt{x(x^2 - 9)}$ Pytanie jest sformułowane dość nietypowo ale praktycznie chodzi o określenie dziedziny tego wyrażenia. Pierwiastki mamy tylko z liczb nieujemnych czyli:
 $x(x^2 - 9) \geq 0$ czyli: $x(x - 3)(x + 3) \geq 0$
 $x_1 = 0$ $x_2 = 3$ $x_3 = -3$
 $x \in \langle -3; 0 \rangle \cup \langle 3; +\infty \rangle$ (A)

Już schematyczny wykres funkcji $f(x) = |x|$ oraz $f(x) = |x - 1025|$ pokazuje że rozwiązaniem tej nierówności jest $x < 512,5$

Chcąc być dokładniejszym widzimy z wykresów że rozwiązanie jest w przedziale $(0; 1025)$ a w tym przedziale $|x| = x$ oraz $|x - 1025| = -x + 1025$. Tak więc do rozwiązania jest nierówność $x < -x + 1025 \Rightarrow 2x < 1025 : 2 \Rightarrow x < 512,5$

Odpowiedź:

Zad 7. Prosta: $y = \frac{3}{4}x - \frac{61}{14}$ styczna do okręgu o środku: $S = (1; -4)$

Jeżeli prosta jest styczna do okręgu to jest prostopadła do prostej na której leży promień okręgu poprowadzony z punktu styczności. Wyznamy równanie prostej na której leży ten promień. $y = \frac{3}{4}x - \frac{61}{14}$ $a = \frac{3}{4}$ to dla prostopadłej $a_2 = -\frac{4}{3}$ i przechodzi ona przez $S = (1; -4)$ Prosta prostopadła ma więc postać: $y = -\frac{4}{3}x + b$ wstawmy punkt $S = (1; -4)$
 $-4 = -\frac{4}{3} \cdot 1 + b$ $b = -4 + \frac{4}{3} = -\frac{2 \cdot 2}{3} = -\frac{8}{3}$ $y = -\frac{4}{3}x - \frac{8}{3}$ równanie prostej prostopadłej do danej
 Teraz rozwiązując układ równań $\begin{cases} y = -\frac{4}{3}x - \frac{8}{3} \\ y = \frac{3}{4}x - \frac{61}{14} \end{cases}$ otrzymamy współrzędne punktu styczności prostej z okręgiem a następnie można obliczyć długość odcinka. Okazuje się jednak że te obliczenia są bardzo skomplikowane i dojście do wyniku jest żmudne. Punkt styczności ma współrzędne $(\frac{22}{175}; -\frac{3697}{875})$

Prostą o równaniu $y = \frac{3}{4}x - \frac{61}{14}$ przekształcimy do postaci ogólnej
 $y = \frac{3}{4}x - \frac{61}{14} \mid \cdot 28 \Rightarrow 28y = 21x - 122 \Rightarrow 21x - 28y - 122 = 0$

Teraz korzystając ze wzoru na odległość punktu od prostej mamy:

$$d = \frac{|21 \cdot 1 - 28 \cdot (-4) - 122|}{\sqrt{21^2 + 28^2}} = \frac{|21 + 112 - 122|}{\sqrt{441 + 784}} = \frac{11}{\sqrt{1225}} = \frac{11}{35}$$

Odpowiedź Promień tego okręgu wynosi $\frac{11}{35}$

Zad 8. Wykazać że jeżeli: $\log_{12} 2 = a$ to $\log_6 64 = \frac{6a}{1-a}$

$$\log_6 64 = \frac{\log_{12} 64}{\log_{12} 6} = \frac{\log_{12} (2^6)}{\log_{12} (\frac{12}{2})} = \frac{6 \log_{12} 2}{\log_{12} 12 - \log_{12} 2} = \frac{6a}{1-a}$$

Zad 9. Mamy wykazać że na czworokącie CEFG można opisać okrąg

Łącząc punkt F z punktami D, G i E otrzymujemy czworokąty BDFG oraz ADFE na których są opisane okręgi.

$$\text{Kąt } \sphericalangle ABC = 180^\circ - (50^\circ + 60^\circ) = 180^\circ - 110^\circ = 70^\circ$$

Wiadomym jest że przeciwległe kąty czworokąta na którym jest opisany okrąg

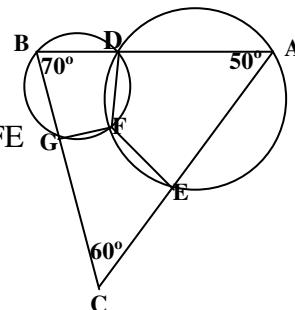
$$\text{mają w sumie } 180^\circ. \text{ Tak więc } \sphericalangle GFD = 180^\circ - 70^\circ = 110^\circ$$

$$\text{oraz } \sphericalangle DFE = 180^\circ - 50^\circ = 130^\circ$$

$$\text{Mamy więc } \sphericalangle GFE = 360^\circ - (110^\circ + 130^\circ) = 360^\circ - 240^\circ = 120^\circ$$

$$\text{Otrzymaliśmy więc że w czworokącie CEFG mamy } \sphericalangle GCE + \sphericalangle GFE = 60^\circ + 120^\circ = 180^\circ$$

Czyli wykazaliśmy że na czworokącie CEFG można opisać okrąg.

Zad 10. $(4 \sin^2 x - 1) \cdot \sin x = \cos^2 x - 3 \sin^2 x$ $x \in (-\pi; 0)$

$\cos^2 x = 1 - \sin^2 x$ i stąd mamy:

$$(4 \sin^2 x - 1) \cdot \sin x = 1 - \sin^2 x - 3 \sin^2 x \text{ czyli: } (4 \sin^2 x - 1) \cdot \sin x = 1 - 4 \sin^2 x$$

$$(4 \sin^2 x - 1) \cdot \sin x - 1 + 4 \sin^2 x = 0$$

$$(4 \sin^2 x - 1) \cdot \sin x + 4 \sin^2 x - 1 = 0$$

$$(4 \sin^2 x - 1) \cdot \sin x + 1 \cdot (4 \sin^2 x - 1) = 0$$

$$(4 \sin^2 x - 1) \cdot (\sin x + 1) = 0 \text{ czyli:}$$

$$4 \sin^2 x - 1 = 0 \quad \vee \quad \sin x + 1 = 0$$

$$4 \sin^2 x = 1 | :4 \quad \vee \quad \sin x = -1$$

$$\sin^2 x = \frac{1}{4} \quad \vee \quad \sin x = -1$$

$$\sin x = \frac{1}{2} \quad \vee \quad \sin x = -\frac{1}{2} \quad \vee \quad \sin x = -1$$

Ogólnie rozwiązanie by wyglądało

$$x_1 = \frac{\pi}{6} + 2k\pi; \quad x_2 = \frac{5\pi}{6} + 2k\pi; \quad x_3 = \frac{7\pi}{6} + 2k\pi; \quad x_4 = \frac{11\pi}{6} + 2k\pi; \quad x_5 = \frac{3\pi}{2} + 2k\pi;$$

Ale w tym zadaniu mamy podać wyniki tylko dla $x \in (-\pi; 0)$

$$\text{Odpowiedź: } x \in \left\{ -\frac{1}{6}\pi; \quad -\frac{1}{2}\pi; \quad -\frac{5}{6}\pi; \right\}$$

Zad 11. Trójkąt jest prostokątny $a = 15$; $b = 20$ to:

$$c = \sqrt{15^2 + 20^2} = \sqrt{225 + 400} = \sqrt{625} = 25$$

Łatwo też wyliczyć promień okręgu wpisanego.

$$\text{Policzmy pole trójkąta } P = \frac{1}{2} \cdot 15 \cdot 20 = 150$$

Pole można też policzyć ze wzoru: $P = p \cdot r$; p - połowa obwodu

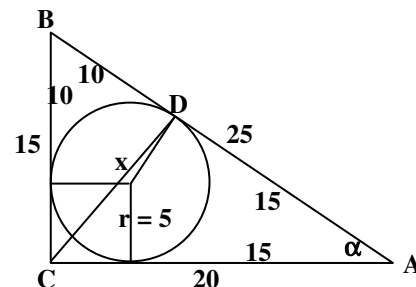
$$p = \frac{25+20+15}{2} = \frac{60}{2} = 30$$

$$\text{Mamy więc } 150 = 30 \cdot r; \quad \Rightarrow \quad r = 150 : 30 = 5$$

Jeżeli wiemy że odległości wierzchołka od punktów styczności są równe to oczywistym jest że punkty styczności podzieliły boki trójkąta na odcinki $5 + 10 = 15$; $5 + 15 = 20$; $10 + 15 = 25$

$$\text{Policzmy jeszcze } \cos \alpha = \frac{20}{25} = \frac{4}{5}$$

Możemy teraz skorzystać z np. trójkąta ADC gdzie D - punkt styczności okręgu z przeciwprostokątną i zastosować twierdzenie cosinusów do tego trójkąta. Oznaczając $CD = x$ mamy:

$$x^2 = 20^2 + 15^2 - 2 \cdot 20 \cdot 15 \cdot \sin \alpha = 400 + 225 - 600 \cdot \frac{4}{5} = 625 - 480 = 145$$

$$x = \sqrt{145}$$

Odpowiedź: Odcinek łączący punkt styczności okręgu z przeciwprostokątną z wierzchołkiem kąta prostego ma długość $\sqrt{145}$.

Zad 12. W trójkącie mamy $AD = CD$ oraz $DS = BS$

Prowadzimy odcinek DR równoległy do AP $DR \parallel AP$

Otrzymaliśmy trójkąt DRC podobny do trójkąta APC w skali $\frac{1}{2}$

Podobieństwo tych trójkątów wynika z faktu że mają wspólny kąt przy wierzchołku C oraz jeżeli odcinki $DR \parallel AP$ to kąty przy

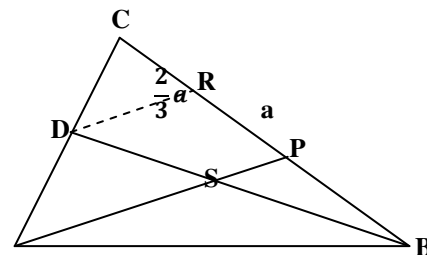
podstawie też mają równe. Skala wynosi $\frac{1}{2}$ gdyż z założenia $AD = CD$

Mamy więc $CR = RP$

W analogiczny sposób wykazujemy że $BP = PR$ gdyż trójkąty BPS i BRD też z tego samego powodu są podobne w skali $\frac{1}{2}$. Mają one wspólny kąt przy wierzchołku B a podstawy PS i RD są równoległe.

Mamy więc że $CR = RP = PB = \frac{1}{3}BC$ czyli $CP = \frac{2}{3}CB$.

Co było do wykazania

Zad 13. Liczby mają być pięciocyfrowe parzyste i w nich może być 0 dwójek lub 1 dwójka lub 2 dwójki.

I sposób zliczenia bezpośredniego okazuje się bardzo skomplikowany

I) Liczba ma być parzysta więc na końcu musi mieć: {0; 2; 4; 6; 8} II) Liczba może zawierać: {0; 1; 2} dwójki

1) Zakładamy że liczba nie zawiera dwójek (w dyspozycji 9 cyfr {0; 1; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9})

Tak więc na końcu może mieć {0; 4; 6; 8} to jest 4 możliwości. Na początku zaś wszystkie cyfry z wyjątkiem 0 czyli 8 możliwości $8 \cdot 9 \cdot 9 \cdot 9 \cdot 4 = 23328$

2) Zakładamy że liczba zawiera 1 dwójkę (w dyspozycji 10 cyfr {0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9})

Tak więc na końcu może mieć {0; 2; 4; 6; 8} to jest 5 możliwości.

ale tu trzeba rozpatrzyć 3 przypadki:

- dwójka jest jako pierwsza.

- dwójka jest w środku (trzy środkowe cyfry).

- dwójka jest na końcu

3) Zakładamy że w liczbie są 2 dwójki

Tu możliwości rozmieszczenia tych dwójek jest jeszcze więcej i każdą trzeba rozpatrzyć osobno:

- dwójka jest jako pierwsza a druga dwójka w środku.

- dwójka jest jako pierwsza a druga na końcu.

- dwie dwójki wśród środkowych cyfr

- jedna dwójka w środku a druga na końcu.

II sposób który jest znacznie krótszy

A) Wszystkich liczb pięciocyfrowych parzystych jest $9 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 5 = 45000$

Liczba ta wynika z faktu że na początku nie może być 0 czyli mamy do dyspozycji 9 cyfr potem na trzech pozycjach środkowych może być po 10 cyfr a na końcu mamy do dyspozycji 5 cyfr parzystych.

B) Teraz trzeba policzyć ile przypadków jest tu niepotrzebnych i ich odjąć.

1) nie może być liczby złożonej z 5 dwójek – 1 taki przypadek

2) nie może być liczby złożonej z 4 dwójek. Takich możliwości jest $8 + 9 + 9 + 9 + 4 = 39$

(na pierwszym miejscu poza dwójką może być 8 innych cyfr na kolejnych po 9 a jeśli na końcu to 4 cyfry parzyste) Mamy tu do czynienia z dodawaniem bo za każdym razem tylko w jednym miejscu jest inna cyfra niż 2

3) nie może być liczby w której jest 3 dwójki (Tu będzie trochę więcej sytuacji)

- dwójka na początku i 2 dwójki w środku $3 \cdot 9 \cdot 4 = 108$

$(22x2y); x \in \{0,1,3,4,5,6,7,8,9\}; y \in \{0,4,6,8\}$ część środkowa może przyjmować kombinacje $\{(x22); (2x2); (22x)\}$

- wszystkie 3 dwójki w środku $8 \cdot 4 = 32$

$(x222y); x \in \{1,3,4,5,6,7,8,9\}; y \in \{0,4,6,8\}$

- dwójka na początku jedna w środku i dwójka na końcu $3 \cdot 9 \cdot 9 = 243$

$(2x2x2); x \in \{0; 1,3,4,5,6,7,8,9\}$ część środkowa może przyjmować kombinacje $\{(x2x); (xx2); (2xx)\}$

- dwie dwójki w środku i jedna na końcu $8 \cdot 3 \cdot 9 = 216$

$(y2x22); y \in \{1,3,4,5,6,7,8,9\}; x \in \{0; 1,3,4,5,6,7,8,9\}$

część środkowa może przyjmować kombinacje $\{(x22); (2x2); (22x)\}$

Razem $1 + 39 + 108 + 32 + 243 + 216 = 639$

Ostatecznie $45000 - 639 = 44361$

Odpowiedź: Liczb pięciocyfrowych parzystych w których jest co najwyżej 2 dwójki jest 44361.

Zad 14. Bez większego problemu policzymy długości AB i BC.

$$\cos 30^\circ = \frac{8\sqrt{3}}{AB} \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{8\sqrt{3}}{AB} \Rightarrow AB = \frac{2 \cdot 8\sqrt{3}}{\sqrt{3}} = 16$$

$$\sin 30^\circ = \frac{BC}{16} \Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{BC}{16} \Rightarrow BC = 8$$

Teraz najważniejszą sprawą jest uświadomienie sobie co wynika z faktu że krawędzie boczne są jednakowej długości.

Mamy dane że: $SA = SB = SC = SD = 4\sqrt{5}$

Trójkąty AOS ; BOS ; COS ; DOS są prostokątne z uwagi na to że SO - wysokość ostrosłupa. Są to też trójkąty przystające bo są prostokątne oraz kąt przy wierzchołu S mają taki sam, dla którego $\cos \alpha = \frac{H}{4\sqrt{5}}$

Jeżeli więc te trójkąty są przystające to po pierwsze:

$AO = BO = CO = DO$ co daje nam że na tym trapezie można opisać okrąg a po drugie to musi być trapez równoramienny.

Mamy więc już obliczone że $BC = AD = 8$

Z uwagi na to że trapez jest równoramienny to jego kąty mają 60° i 120°

Natomiast trójkąty ABC i ABD są prostokątne i promień okręgu opisanego jest równy połowie przeciwprostokątnej czyli $R = \frac{1}{2}AB = \frac{1}{2} \cdot 16 = 8$

Tak więc trójkąty AOS ; BOS ; COS ; DOS mają wymiary

$$AO = 8; AS = 4\sqrt{5}; SO = H$$

Obliczymy wysokość H ostrosłupa:

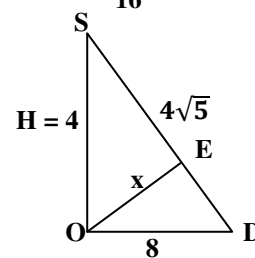
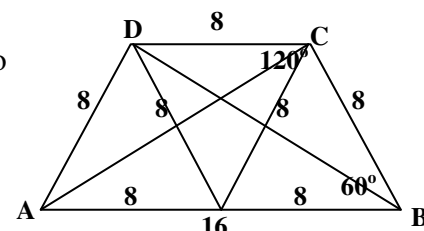
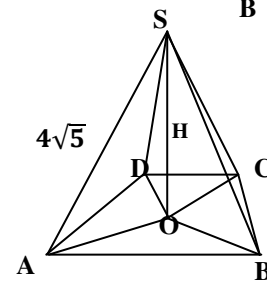
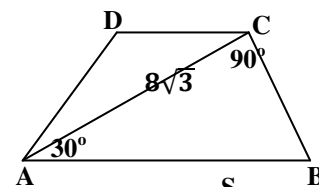
$$H = \sqrt{(4\sqrt{5})^2 - 8^2} = \sqrt{16 \cdot 5 - 64} = \sqrt{80 - 64} = \sqrt{16} = 4$$

Teraz obliczymy ostatecznie odległość krawędzi DS od punktu O czyli długość odcinka x na rysunku

Trójkąty DSO i DEO są podobne gdyż są prostokątne i mają jeden wspólny kąt ostry. Tak więc $\frac{x}{8} = \frac{4}{4\sqrt{5}} \Rightarrow 4\sqrt{5}x = 8 \cdot 4 \mid :4$

$$\sqrt{5}x = 8 \Rightarrow x = \frac{8}{\sqrt{5}} \Rightarrow x = \frac{8\sqrt{5}}{5}$$

Odpowiedź: Odległość spodka wysokości czyli punktu O od krawędzi DS . wynosi $\frac{8\sqrt{5}}{5}$

Zad 15. $f(x) = \frac{m^2+m-6}{m-5}x^2 - (m-2)x + m-5$

1) Funkcja ma przyjmować wartość największą czyli gałęzie paraboli mają być skierowane do dołu a

więc $a < 0$ czyli $\frac{m^2+m-6}{m-5} < 0$.

$$(m^2 + m - 6)(m - 5) < 0$$

Policzmy pierwiastki tego wielomianu

$$m^2 + m - 6 = 0$$

lub

$$m - 5 = 0$$

$$\Delta = 1^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-6) = 1 + 24 = 25 \quad \sqrt{25} = 5$$

$$m_1 = \frac{-1-5}{2} = -3 \quad m_2 = \frac{-1+5}{2} = 2$$

$$m \in (-\infty; -3) \cup (2; 5)$$

2) Muszą istnieć 2 pierwiastki czyli $\Delta > 0$

$$\Delta = (2 - m)^2 - 4 \cdot \frac{m^2+m-6}{m-5} \cdot (m-5) =$$

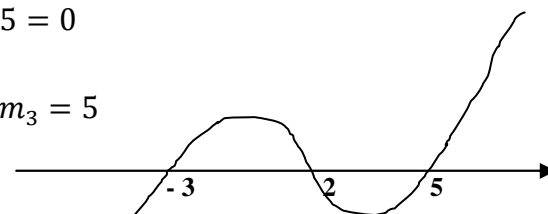
$$= 4 - 4m + m^2 - 4(m^2 + m - 6) = 4 - 4m + m^2 - 4m^2 - 4m + 24 = -3m^2 - 8m + 28$$

$$= -3m^2 - 8m + 28 > 0$$

$$\Delta_m = (-8)^2 - 4 \cdot (-3) \cdot 28 = 64 + 336 = 400 \quad \sqrt{400} = 20$$

$$m_1 = \frac{8-20}{2 \cdot (-3)} = \frac{-12}{-6} = 2 \quad m_2 = \frac{8+20}{2 \cdot (-3)} = \frac{28}{-6} = -4\frac{2}{3}$$

$$m \in \left(-4\frac{2}{3}; 2\right)$$

3) pierwiastki mają być jednakowych znaków czyli z wzorów Viete'a

$$x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a} > 0$$

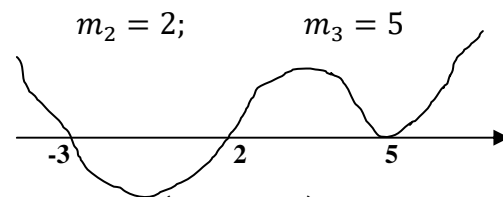
$$\frac{m-5}{m^2+m-6} > 0 \quad \Rightarrow \quad \frac{(m-5)(m-5)}{m^2+m-6} > 0 \quad \Rightarrow \quad (m-5)(m-5)(m^2+m-6) > 0$$

Korzystając z punktu 1 mamy już policzone pierwiastki $m_1 = -3$;

oczywiście $m_3 = 5$ podwójny

$$m \in (-\infty; -3) \cup (2; 5) \cup (5; +\infty)$$

Teraz biorąc część wspólną 1); 2); 3) mamy:

$$[(-\infty; -3) \cup (2; 5)] \cap \left[\left(-4\frac{2}{3}; 2\right) \right] \cap [(-\infty; -3) \cup (2; 5) \cup (5; +\infty)] = \left(-4\frac{2}{3}; -3\right)$$

$$\text{Mamy więc } m \in \left(-4\frac{2}{3}; -3\right)$$

Odpowiedź: Jedynym rozwiązaniem całkowitym zadania jest $m = -4$

Zad 16. Mamy stożki w których $l + r = 2$; l – tworząca r – promień stożka

czyli: $l = 2 - r$

$$h^2 + r^2 = l^2 \quad \Rightarrow \quad h^2 + r^2 = (2 - r)^2$$

$$h^2 = 4 - 4r + r^2 - r^2 \quad \Rightarrow \quad h^2 = 4 - 4r \quad \Rightarrow \quad 4r = 4 - h^2$$

$$r = 1 - \frac{h^2}{4}$$

$V = \frac{1}{3}\pi r^2 \cdot h$ - wzór na objętość stożka tak więc tu mamy:

$$V(h) = \frac{1}{3}\pi \left(1 - \frac{h^2}{4}\right)^2 \cdot h \quad \text{Objętość stożka jako funkcja jednej zmiennej } h$$

Wyznaczając dziedzinę tej funkcji trzeba zauważyć że objętość musi być liczbą dodatnią jak również wysokość i promień więc $h > 0$ oraz:

$$r = 1 - \frac{h^2}{4} > 0 \quad \Rightarrow \quad 4 - h^2 > 0 \quad \Rightarrow \quad h^2 < 4 \quad \Rightarrow \quad h < 2$$

Mamy więc $D = (0; 2)$

$$V(h) = \frac{1}{3}\pi \left(1 - 2 \cdot 1 \cdot \frac{h^2}{4} + \frac{h^4}{16}\right) h = \frac{1}{3}\pi \left(h - \frac{h^3}{2} + \frac{h^5}{16}\right) = \frac{1}{48}\pi(16h - 8h^3 + h^5)$$

$$V'(h) = \frac{1}{48}\pi(16 - 3 \cdot 8h^2 + 5h^4) = \frac{1}{48}\pi(16 - 24h^2 + 5h^4)$$

$$V'(x) = 0 \quad \text{czyli wystarczy policzyć } 16 - 24h^2 + 5h^4 = 0 \quad \text{to znaczy } 5h^4 - 24h^2 + 16 = 0$$

Wykonujemy podstawienie $h^2 = t$ i mamy

$$5t^2 - 24t + 16 = 0$$

$$\Delta = (-24)^2 - 4 \cdot 5 \cdot 16 = 576 - 320 = 256 \quad \sqrt{256} = 16$$

$$t_1 = \frac{24-16}{2 \cdot 5} = \frac{8}{10} = \frac{4}{5} \quad t_2 = \frac{24+16}{2 \cdot 5} = \frac{40}{10} = 4$$

$$1) t_1 = \frac{4}{5} \text{ to } h_1 = \sqrt{t} = \sqrt{\frac{4}{5}} = \frac{2}{\sqrt{5}} = \frac{2\sqrt{5}}{5} \quad h_2 = -\frac{2\sqrt{5}}{5} \notin D$$

$$2) t_2 = 4 \text{ to } h_3 = \sqrt{t} = \sqrt{4} = 2 \notin D \quad h_4 = -2 \notin D$$

Mamy jedno rozwiązanie $h = \frac{2\sqrt{5}}{5}$ wtedy $r = 1 - \frac{h^2}{4} = 1 - \frac{\left(\frac{2\sqrt{5}}{5}\right)^2}{4} = 1 - \frac{4 \cdot 5}{25 \cdot 4} = 1 - \frac{5}{25} = 1 - \frac{1}{5} = \frac{4}{5}$

dla $h = \frac{2\sqrt{5}}{5}$ i $r = \frac{4}{5}$ mamy maksimum gdyż dla funkcji $f(x) = 5t^2 - 24t + 16$ pierwiastek $t_1 = \frac{4}{5}$ jest lewym miejscem zerowym dla którego po lewej stronie są wartości dodatnie a po prawej ujemne.

Pozostało policzyć objętość tego największego stożka.

$$V = \frac{1}{3}\pi r^2 h = \frac{1}{3}\pi \left(\frac{4}{5}\right)^2 \cdot \frac{2\sqrt{5}}{5} = \frac{16 \cdot 2\sqrt{5}}{3 \cdot 25 \cdot 5} \pi = \frac{32\sqrt{5}}{375} \pi$$

Odpowiedź: Jeżeli suma promienia i tworzącej wynosi 2 to największy z możliwych stożek ma

objętość $\frac{32\sqrt{5}}{375}\pi$.